

NSPV Info 41

26 november 2015

VERVROEGD STOPPEN MET WERKEN

1. Stand van zaken

Eindelijk is het zover. De publicatie in het Belgisch Staatsblad van het Koninklijk Besluit inzake het eindeloopbaanregime voor het personeel van het operationeel kader bij de politie vond plaats op 25 november. Na intensieve en moeilijke onderhandelingen waren wij de enige vakorganisatie die akkoord gingen met de huidige versie. Wat toelichting lijkt ons dan ook meer dan nodig.

2. Historiek

Ingevolge het arrest van het Grondwettelijk Hof van 10 juli 2014 vielen de politieleden onder hetzelfde pensioenstelsel als alle overige ambtenaren. Daardoor was het niet meer mogelijk om nog met pensioen te gaan beneden de leeftijd van 60 jaar. Mede onder druk van de politiebonden voorzag het federaal regeerakkoord in de mogelijkheid van een vervroegde uitstap via een uitdovende regeling : voor zover er geen aangepaste job beschikbaar was zou daardoor een uitstap op 58 jaar terug mogelijk worden.

In de loop van de onderhandelingen die daarop volgden, kwamen vele scenario's aan bod. Door een eerste maatregel werd het mogelijk dat de personeelsleden die zich op de vooravond van het arrest op minder dan 1 jaar van hun vervroegd pensioen bevonden, hun oude pensioenrechten herwonnen.

In deze bijdrage gaan we nader in op de inhoud van de tweede maatregel waardoor het weer mogelijk wordt te stoppen met werken vanaf de leeftijd van 58 jaar.

3. Kenmerken van de vervroegde uitstapregeling

De vervroegde uitstap geldt enkel voor de personeelsleden die zich voor de datum van het arrest konden beroepen op een preferentiële pensioenleeftijd van 54, 56 of 58 jaar. Dit is ingegeven door de overweging dat deze personeelsleden het grootste slachtoffer zijn van de verhoging van de pensioenleeftijd die het arrest met zich bracht. In het advies van de raad van state wordt dat enigszins verkeerdelijk weergegeven maar dat wijzigd niets aan het Koninklijk besluit zelf.

De mogelijkheid tot vervroegde uitstap wordt ook onderbouwd door expliciet te verwijzen naar de specificiteit van het politieberoep. Deze toelichting heeft een dubbel doel. Vooreerst wordt alzo betracht te vermijden dat deze regeling opnieuw als discriminerend zou worden beoordeeld door een rechtbank. Daarnaast vormt dit een indicatie naar de toekomst inzake het behoud van een specifieke eindeloopbaanregeling voor het politiepersoneel. Met deze regeling sluiten we trouwens bewust nauwer aan bij de bestaande regelingen in de andere veiligheidssectoren zoals die voor de brandweer en de cipers.

De mogelijkheid tot vervroegde uitstap is een recht. Zodra het personeelslid aan de voorwaarden voldoet (zie hierna) kan er van dit recht gebruik worden gemaakt. In de loop van de onderhandelingen zijn we erin geslaagd alle andere voorwaarden zoals bijvoorbeeld het verkrijgen van een gunstig advies van een commissie, te laten schrappen.

In plaats van een uitdovend karakter betreft het een regeling “en régime”. Het betreft dus een regeling “voor onbepaalde duur” die niet automatisch vervalt na verloop van een zekere tijd. Bijgevolg zullen ook jongere collega’s van deze regeling kunnen gebruik maken, tenzij die in de toekomst door één van de volgende regeringen wordt gewijzigd of afgeschaft. Immers deze regering heeft zich formeel geëngageerd deze vervroegde uitstapregeling niet meer te zullen herzien gedurende deze legislatuur of voor 1 januari 2020.

4. Voorwaarden om vervroegd te stoppen met werken

- 1) Lid zijn van het operationeel kader van de politie en zich kunnen beroepen op een vervroegde pensioenleeftijd van 54, 56 of 58 jaar voor de datum van 10 juli 2014 (datum arrest) ;
- 2) De leeftijd van 58 jaar hebben bereikt¹ ;
- 3) Ten minste 20 jaren dienstjaren in de openbare sector hebben² ;
- 4) Uiterlijk 4 jaren later met vervroegd pensioen gaan

5. Wanneer kan ik dan stoppen met werken ?

Dat is natuurlijk de vraag die eenieder zich stelt. Aangezien je ten hoogste 4 jaar voor je vervroegd pensioen mag stoppen met werken, bestaat de eerste stap erin om exact te berekenen wanneer je met vervroegd pensioen kan gaan. Afhankelijk van die vervroegde pensioenleeftijd kan je dan nagaan vanaf wanneer je NAVAP zou kunnen aanvangen en wat dat financieel inhoudt (berekening van het wachtgeld) ten overstaan van je pensioenbedrag³.

5.1. Je individuele vervroegde pensioenleeftijd

Je individuele vervroegde pensioenleeftijd hangt af van 2 parameters⁴ : je leeftijd en je loopbaanduur. Je dient een bepaalde minimumleeftijd te hebben bereikt in combinatie met een bepaalde minimumduur van je loopbaan vooraleer je vervroegd met pensioen kan. Schematisch kan dat als volgt worden voorgesteld.

	ALGEMENE REGEL		UITZONDERING LANGE LOOPBAAN	
Jaar pensioen	Leeftijd	Loopbaan	Vertrek op 60j	Vertrek op 61j
2015	61 + 6 maanden	40 jaar	41 jaar	
2016	62	40	42	41 jaar
2017	62 + 6 maanden	41	43	42
2018	63	41	43	42
Vanaf 2019	63	42	44	43

¹ 60 jaar voor de officieren die zich voorheen op een preferentiële leeftijd van 58 jaar konden beroepen

² Bonificaties voor gedane studies of voor andere periodes die voor de vaststelling van de wedde in aanmerking komen, mogen hier niet meegerekend worden

³ Opgelet : de uitgevoerde berekeningen zijn indicatief en strekken ertoe een financiële inschatting te kunnen maken. Enkel de berekeningen van de bevoegde overheidsdiensten gelden als bindend.

⁴ Die parameters spelen geen rol in geval van vervroegd pensioen om medische redenen

Om op de leeftijd van 58 te kunnen stoppen met werken via een NAVAP dien je dus met vervroegd pensioen te kunnen gaan uiterlijk op 62 jaar. De loopbaanduur of het aantal gewerkte jaren speelt daarbij een cruciale rol. Normaal telt elk jaar dat je hebt gewerkt voor 1 jaar loopbaanduur. Voor sommige beroepssectoren zoals voor de leden van het operationeel kader van de politie telt 1 jaar werken voor meer dan 1 jaar loopbaanduur. Het aantal jaren politiewerk mag je vermenigvuldigen met een bepaalde factor of verhogingscoëfficiënt om je loopbaanduur te berekenen. Dit wordt weergegeven in de volgende tabel. Naar de toekomst toe vermindert die factor waardoor de loopbaanduur geleidelijk verhoogt.

Ponderatietabel van politie jaren

PENSIOEN	MINIMUM AANTAL VEREISTE DIENSTJAREN		
	40 jaar	41 jaar	42 jaar of meer
2015	1,2001	1,1999	
2016	1,2001	1,1999	1,2000
2017	1,1706	1,1714	1,1722
2018	1,1429	1,1443	1,1454
2019	1,1164	1,1181	1,1200
2020	1,0908	1,0933	1,0957
2021	1,0667	1,0697	1,0722
Vanaf 2022	1,0436	1,0467	1,0500

Om het stramien zo bevattelijk mogelijk te maken, gaan we dit illustreren via 3 voorbeelden of casussen.

5.2. Casus 1 : lange loopbaan

Paul is basiskader en begon zijn loopbaan bij de politie toen hij 20 jaar oud was. Voordien had hij niet gewerkt. Laten we veronderstellen dat Paul inmiddels 55 jaar oud is (maar hij kan best wat ouder of jonger zijn zonder dat dit veel impact heeft op deze casus).

Wanneer kan Paul met vervroegd pensioen en welk voordeel biedt de eindloopbaanregeling ?

VERVROEGD PENSIOEN	NAVAP
Vervroegd pensioen kan pas vanaf 60 jaar voor zover Paul (in 2020) een loopbaanduur van 44 jaar heeft.	Voorwaarden : OK met de voorwaarden vermeld in punt 4
In 2020 zal Paul 40 jaar hebben gewerkt bij de politie. Voor de berekening van de loopbaanduur mogen die jaren verhoogd worden als volgt : $40 \times 1,0957 = 43,828$ jaren. Paul zal dus iets langer moeten werken. (In dit geval dient hij een werkelijke loopbaanduur te hebben van 40 jaar, 1 maand en 28 dagen want dat stemt na toepassing van de verhogingscoëfficiënt overeen met 44 jaren).	Loopbaanduur : in 2018 (jaar waarin Paul 58 wordt) zal hij 38 jaren gewerkt hebben bij de politie (of een loopbaanduur van $38 \times 1,0957 = 41,636$ jaren). De periode in non-activiteit mag niet verhoogd worden met de verhogingsfactor. Hij zal dus nog 2,364 jaren in NAVAP blijven vooraleer met vervroegd pensioen te kunnen gaan.
Zijn netto maandpensioen (zonder personen ten laste) is het maximum voor zijn categorie : 1.836,46 €. Paul maakt geen aanspraak op vakantiegeld of eindejaarsgeld.	Zijn wachtgeld gedurende de periode van NAVAP bedraagt 1.828,82 € te verhogen met zijn vakantiegeld en eindejaarsgeld.
Besluit : Paul kan met vervroegd pensioen zodra hij 60 jaar en 2 maanden oud is en dat aan zijn maximum pensioenbedrag van 1.836 €.	Besluit : Paul kan in NAVAP op 58 jaar en krijgt dan 2 jaar en 5 maand gemiddeld een netto maandbedrag ⁵ van 1.981 € tot hij met vervroegd pensioen gaat aan zijn maximum pensioenbedrag.

⁵ Bij het gemiddeld netto maandbedrag gedurende de periode van NAVAP werd 1/12 van het vakantiegeld en het eindejaarsgeld toegevoegd waarop het personeelslid nog aanspraak maakt. Hou er wel rekening mee dat het vakantiegeld en eindejaarsgeld niet wordt uitbetaald per 1/12 maar in 1 bedrag zoals gebruikelijk voor het personeel in actieve dienst.

5.3. Het bedrag van het wachtgeld

Om je aan te moedigen om niet vroegtijdig te stoppen met werken, wordt het bedrag van het wachtgeld progressief verminderd in geval van onvolledige loopbaan. Die vermindering wordt wel gemilderd of verdwijnt soms volledig door volgende factoren :

- Het wachtgeld wordt berekend op de laatste activiteitswedde terwijl het pensioen wordt berekend op het weddebarema van de laatste 5 of 10 jaar
- Gedurende de periode van NAVAP wordt er nog vakantiegeld en eindejaarsgeld uitgekeerd terwijl dit voor het pensioen doorgaans niet meer geldt⁶

Het wachtgeld wordt berekend als volgt :

- 74% indien 37,5 jaren (of meer) in openbare dienst
- 70% indien 37 jaren in openbare dienst
- 66% indien 36 jaren in openbare dienst
- 62 % indien 35 jaren (of minder) in openbare dienst.

De eerste casus had betrekking op iemand met een volledige loopbaan in openbare dienst. In het navolgend voorbeeld kijken we hoe het zit met iemand met een onvolledige loopbaan waardoor het wachtgeld terugvalt tot 66 %.

5.4. Casus 2 : geen lange loopbaan

Sofie is basiskader en begon haar loopbaan bij de politie toen zij 23 jaar oud was nadat zij eerst haar studies had afgerond. Voordien had zij niet gewerkt.

Laten we veronderstellen dat Sofie inmiddels 54 jaar is. Wanneer en aan welke voorwaarden kan Sofie met vervroegd pensioen en wat biedt het eindeloopbaanregime voor haar ?

VERVROEGD PENSIOEN	NAVAP
Zodra Sofie 42 jaar loopbaanduur heeft kan zij met vervroegd pensioen op de leeftijd van 63 jaar.	Voorwaarden : OK met de voorwaarden vermeld in punt 4
In 2024 zal Sofie 63 jaar zijn. Zij zal dan een loopbaanduur van 40 jaar hebben bij de politie die als volgt verhoogd wordt: $40 \times 1,05 = 42$ jaren .	Loopbaanduur : in 2020 (jaar waarin Sofie 59 wordt) zal zij 36 jaren gewerkt hebben bij de politie (of een loopbaanduur van $36 \times 1,05 = 37,8$ jaren). De periode in non-activiteit mag niet verhoogd worden met de verhogingsfactor. Zij zou dus nog 4,2 jaren in NAVAP dienen te blijven terwijl dit beperkt is tot 4 jaren. Sofie zal daardoor in NAVAP kunnen gaan ongeveer 2,5 maanden na haar 59 ^e verjaardag.
Besluit : haar netto maandpensioen (zonder personen ten laste) is het maximum voor haar categorie : 1.836 €.	Doordat Sofie 36 jaren openbare sector heeft als ze in NAVAP gaat, krijgt zij een lager wachtgeld van 66% of 1.684,82 €.
	Besluit : Haar gemiddeld netto maandbedrag gedurende NAVAP zal 1.813 € ⁷ bedragen. Ter vergelijking : haar pensioen na 36 jaren dienst zou 1.792 € bedragen Na haar NAVAP krijgt Sofie haar maximum pensioenbedrag.

⁶ Uitgezonderd in geval het pensioenbedrag niet groter is dan 2171,33 € (brutto)

⁷ Inbegrepen 1/12 van het vakantiegeld en het eindejaarsgeld.

5.5. Casus 3 : gemengde loopbaan

Marianne is middenkader en begon te werken in de privésector toen ze 22, 5 jaren oud was. Toen ze 30 was stapte ze over naar de politie.

Laten we veronderstellen dat Marianne inmiddels 52 jaar oud is. Hoe dient de toestand van Marianne zich aan op het einde van haar loopbaan ?

VERVROEGD PENSIOEN	NAVAP
Leeftijdsvoorwaarde : op 63 jaar (of later) voor zover Marianne minstens 42 jaar loopbaanduur heeft (of 504 maanden). In 2026 zal Marianne 63 jaar zijn. Zij zal dan een loopbaanduur van 33 jaar hebben bij de politie die als volgt verhoogd wordt: $396 \text{ maanden} \times 1,05 = 415,8 \text{ maanden} + 90 \text{ maanden (uit de privé)} = 505,8 \text{ maanden}$. Maandbedrag politiepensioen : 1.888,87 € Vanaf 65 jaar wordt haar pensioen verhoogd met een pensioenbedrag opgebouwd in de privésector en hier geraamd op : $1.889 \text{ €} + 61 \text{ €} = 1.950 \text{ €}$ Besluit : Marianne kan met vervroegd pensioen vanaf 63 jaar en krijgt dan een politiepensioen van 1.889 € dat op 65 jaar wordt verhoogd tot 1.950 € ingevolge toevoeging van haar pensioen uit de privésector.	Voorwaarden : OK met de voorwaarden vermeld in punt 4 Loopbaanduur : in 2022 (jaar waarin Marianne 59 wordt) zal zij 29 jaren gewerkt hebben bij de politie (of een loopbaanduur van 348 maanden $\times 1,05 = 365,4 \text{ maanden}$) en 90 maanden in de privésector of een totaal van 455,4 maanden. De periode in non-activiteit mag niet verhoogd worden met de verhogingsfactor. Zij zou dus nog 48,6 maanden in NAVAP dienen te blijven terwijl dit beperkt is tot 48 maanden. Marianne zal daardoor pas iets later in NAVAP kunnen gaan : op de leeftijd van ongeveer 59 jaar en 1 maand. Doordat Marianne 29 jaren openbare sector heeft als ze in NAVAP gaat, krijgt zij het laagste wachtgeld van 62% of 1.800 €. Haar gemiddeld netto maandbedrag gedurende NAVAP zal 2.100 € bedragen. Ter vergelijking : haar pensioen na 29 jaren dienst zou 1.732 € bedragen.

6. Wat inzake aangepast werk ?

Het eindeloopbaanregime omvat ook de mogelijkheid een aangepaste betrekking te vragen voor zij die niet onmiddellijk vervroegd willen stoppen met werken. Dit systeem waarbij wordt gewerkt met een lijst van “aangepaste betrekkingen” dient nog operationeel te worden.

7. Besluit

Dit Koninklijk besluit biedt ons opnieuw de mogelijkheid om te stoppen met werken vanaf de leeftijd van 58 jaar en dat met een garantie tot 1 januari 2020. Doordat het vakantiegeld en het eindejaarsgeld ook nog wordt uitbetaald in geval van vervroegde uitstap, doet u in vele gevallen geen financieel verlies tijdens de periode van NAVAP in vergelijking met het pensioenbedrag waarop u aanspraak zou maken, integendeel. Toch zal eenieder grondig zijn berekening dienen te maken. Daarvoor kan u terecht op de website van het SSGPI- uw wedde – simulatie wachtgeld. De simulatie houdt geen rekening met het vakantiegeld en het eindejaarsgeld waarop u nog aanspraak maakt gedurende de periode van NAVAP.

De volgende stap heeft nu betrekking op het eigenlijk pensioendebat en de vraag in hoever een politiejob als zwaar beroep kan worden erkend. Die debatten lopen al en de politievakbonden werden gevraagd hun argumenten mee te delen op basis waarvan een erkenning als zwaar beroep zou kunnen overwogen worden.